

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра Філософії та культурології

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: ПРАВОВІ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ
(вибіркова)

Освітньо-професійна програма Соціальне забезпечення

Спеціальність 232«Соціальне забезпечення»

Галузь знань 23 «Соціальна робота»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
філологічний

Мова навчання українська

Розробники: к.соц.н., асист. Шестакова К.Ю.

Профайл викладача (-ів)

<http://philology.chnu.edu.ua/?personnal=%d1%88%d0%b5%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%ba%d0%be%d0%b2%d0%b0-%d0%ba%d0%b0%d1%82%d0%b5%d1%80%d0%b8%d0%bd%d0%b0-%d1%8e%d1%80%d1%96%d1%97%d0%b2%d0%bd%d0%b0#more-4247>

Контактний тел.

+380955510601

E-mail:

k.shestakova@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації

Вівторок, 14.30 – 15.30; четвер, 14.30 – 15.30

Очні консультації: вівторок, 14.30- 15.30

Онлайн-консультації: четвер, 14.30 – 15.30

Індивідуальні консультації: за попередньою домовленістю

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Рішення Великобританії вийти з членства в Європейському Союзі, міграційна криза та війна Росії проти України домінують у дискусіях серед країнах-членів Європейського Союзу. Чимало експертів висловлюють думку, що ЄС переживає часи системної кризи, причини якої дуже різноманітні. Чи не тому, можливо, питання розширення ЄС та єврозони, зміни у функціонуванні єврозони після кризи, бюджет ЄС, європейські фонди та система їх реалізації, а також зміни в окремих галузях політики, набувають нового значення. Важливим доповненням до цієї дискусії є питання допомоги біженцям з України, які змушені були шукати тимчасовий притулок в країнах ЄС.

Незважаючи на кризу, Україна послідовно реалізує свої євроінтеграційні плани, ставши кандидатом у члени ЄС. Відтак інформація про основи функціонування Євросоюзу набуває особливої актуальності. Адже нерідко українські студенти поінформовані про механізми роботи та особливості Євросоюзу доволі поверхнево. Беручи до уваги, що відбудова України після війни відбуватиметься за підтримки Європейського Союзу, для ефективних національних перетворень важливим є аналіз та використання досвіду країн-членів ЄС. Важливо розібратись в особливостях внутрішньої та зовнішньої політики, його інститутів та права.

2. Мета навчальної дисципліни.

Ознайомити студентів з правовими та інституційними основами функціонування Європейського Союзу:

- надати базові знання про історичні передумови виникнення ЄС та джерела і структуру права Європейського Союзу, внутрішню та зовнішню політику, «присутність» Європейського Союзу в Україні;
- сформувати у студентів первинні практичні навички щодо можливості застосування європейських правових норм в реформування соціальної сфери в Україні.

3. Пререквізити. Середня освіта в повному обсязі.

4. Результати навчання:

Знати:

- етапи становлення Європейського Союзу;
- інституції та правову систему Європейського Союзу;
- зміст правового регулювання внутрішнього ринку Європейського Союзу;
- особливості опрацювання та втілення спільних політик Європейського Союзу;
- зовнішні відносини Європейського Союзу
- сутність, історію становлення, основні категорії правозахисних механізмів Ради Європи;
- основні напрямки та проблеми у діяльності Організації з безпеки та співробітництва в Європі;
- основні формати співпраці України та ЄС;
- роботу закладів, які офіційно представляють ЄС в Україні: програми та проекти.

Вміти:

- застосовувати одержані знання для аналізу соціальної політики в ЄС та Україні;
- ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільств країн-членів Євросоюзу у розрізі соціально-економічних процесів;
- визначати можливий зміст співпраці європейських та українських організацій з метою реформування соціальної політики в Україні;
- використовувати базові знання про принципи європейських державних політик.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення» (перший рівень вищої освіти) за спеціальністю 232 «Соціальне забезпечення», галузі знань 23 «Соціальна робота», затвердженої Вченою радою ЧНУ імені Ю. Федьковича, протокол №4 від 24 квітня 2023 р., вивчення предмета «Європейський Союз: правові та інституційні відносини» надає такі **програмні компетентності**.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її

місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК10. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК16. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності (ФК):

- ФК2. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.
- ФК15. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій-партнерів з соціальної допомоги для виконання завдань професійної діяльності.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Європейський Союзі: правові та інституційні відносини» (перший рівень вищої освіти) за спеціальністю 232 «Соціальне забезпечення», галузі знань 23 «Соціальна робота», затвердженій Вченою радою ЧНУ імені Ю. Федьковича, протокол №4 від 24 квітня 2023 р., **програмними результатами (ПР)** вивчення предмета «Соціальна політика» наступні:

- ПРН 7. Використовувати базові знання про принципи державної соціальної політики та шляхи соціального забезпечення населення.
- ПРН 8. Застосовувати засоби соціально-правової політики в сфері соціального захисту, базові знання з юриспруденції та законодавства України в галузі соціального забезпечення.
- ПРН 14. Визначати зміст співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення.
- ПРН17. Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні.

5. Опис навчальної дисципліни
5.1. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин/ кредитів 3/90											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Історія виникнення та правові засади ЄС											
Тема 1. Історичне коріння Європейського Союзу.	14	2	2			10						
Тема 2. Інституції та правова система Європейського Союзу	14	2	2			10						
Тема 3. Основи правового регулювання внутрішнього ринку Європейського Союзу	14	2	2			10						
Разом за ЗМ1	42	6	6			30						
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Механізми регулювання внутрішньої та зовнішньої політики ЄС											
Тема 1. Спільні політики Європейського Союзу	14	2	2			10						
Тема 2. Зовнішні відносини Європейського Союзу. Правозахисні механізми Ради Європи. Правові основи діяльності і практика Європейського суду з прав людини	14	2	2			10						
Тема 3. Формати співпраці України та ЄС	9	2	2			5						
Тема 4. Представництво ЄС в Україні: програми та проекти	7	1	1			5						
Разом за ЗМ 2	43	7	7			30						
Усього годин	90	15	15			60						

5.2. Зміст завдань для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
Тема 1	Історичне коріння Європейського Союзу <i>Робота над практичними завданнями до теми</i> 1. Підготуйте реферативний огляд Лісабонської Угоди. 2. Підготуйте реферативний огляд Римського Трактату.	10	
Тема 2	Інституції та правова система Європейського Союзу <i>Робота над практичними завданнями до теми</i> Підготуйте інформаційний матеріал у вигляді презентації на тему «Цінності європейського права (верховенство права, свобода, відповідальність, гідність та рівність, толерантність, справедливість та соціальна солідарність)».	10	
Тема 3	Основи правового регулювання внутрішнього ринку ЄС <i>Робота над практичними завданнями до теми</i> 1. Обґрунтуйте Принципи свободи руху капіталу в ЄС. 2. Підготуйте таблицю: «Завдання та функції Європейського Центрального Банку». 3. Обґрунтуйте засади вільного руху товарів у Європейському Союзі.	10	
Тема 4	Спільні політики Європейського Союзу <i>Робота над практичними завданнями до теми</i> Наведіть основні завдання роботи європейського аналітичного центру Centre for European Reform. Наведіть основні завдання роботи європейського аналітичного центру Chatham House. Наведіть основні завдання роботи європейського аналітичного центру European Policy Centre.	10	
Тема 5	Зовнішні відносини Європейського Союзу. Правозахисні механізми Ради Європи. Правові основи діяльності і практика Європейського суду з прав людини <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> 1. Опрацювавши рекомендовану літературу, визначте, які проблеми можуть виникнути у процесі реалізації Доктрини верховенства права Європейського Союзу над національним правом держав-членів. 2. Проаналізуйте правовий статус Європейського суду з прав людини.	10	
Тема 6	Формати співпраці України та ЄС <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i> 1. Проаналізуйте економічні програми та проєкти ЄС в Україні. 2. Проаналізуйте освітні програми та проєкти ЄС в Україні. 3. Проаналізуйте культурні програми та проєкти ЄС в Україні.	5	

Тема 7	Представництво ЄС в Україні: програми та проєкти <i>Робота над практичними завданнями до теми</i> 1. Наведіть приклади та проаналізуйте роботу українських аналітичних веб-порталів про ЄС. 2. Наведіть приклади та проаналізуйте завдання Лобістських організацій та асоціацій в ЄС. 3. Проаналізуйте та наведіть основні етапи кандидатства України у члени ЄС.	5	
--------	--	---	--

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Для досягнення освітньої мети та прогнозованих програмних результатів використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології.

Методи навчання:

МО2 – тестові завдання, індивідуальні завдання.

МО3 – публічний захист результатів аналізу.

МО4 – есе, аналіз статей.

МО5 – презентації результатів виконання завдань.

МО7 – підсумковий контроль – екзамен.

МО11 – інші види індивідуальних та групових завдань (робота в групі методом мозкового штурму).

7. Контроль та оцінювання результатів

навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

Загальна (максимальна) кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких **60** балів здобувач набирає при поточних видах контролю і **40** балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання визначеним у робочій програмі навчальної дисципліни.

Форми та методи оцінювання

- усне і письмове опитування;
- виконання письмових робіт (есе, реферат);
- стандартизовані тести;
- тестування на платформі Moodle;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- контрольні роботи;
- підсумкове оцінювання: залік.

№ п/п	Форма роботи	ЗМ1 Мах. за НЕ – 5 балів	ЗМ 2 Мах. за НЕ – 6 балів
1	Усна відповідь	2	2
2	Доповнення	1	1
3	Участь в дискусії	1	1
4	Письмова самостійна робота	2	3
5	Аналітичний огляд статті	3	3
6	Реферат	4	4
7	Презентація	4	4
8	Поточна контрольна робота	5	10
9	Залік	40	

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Залік	Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T1	T2	T3	T4	40	100
10	10	10	5	10	5	5		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

8. Рекомендована література

8.1. Основна

1. Європейський Союз: посібник для журналістів. Київ: Представництво ЄС в Україні, 2020. <https://euneighbourseast.eu/uk/news/publications/posibnyk-dlya-zhurnalistiv-vid-predstavnyctva-yes-v-ukrayini/>
2. Посібник з європейського права з питань доступу до правосуддя. © Агенція Європейського Союзу з основних прав і Рада Європи, 2016 рік. <https://rm.coe.int/handbook-access-to-justice-ukr/1680a216af>

8.2. Допоміжна

1. Ковалів М. В., Тимчишин Т. М., Ніканорова О. В. Основи права Європейського Союзу. Навчальний посібник. Львів 2020. <http://dSPACE.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3227/1/%D0%9A%D0%9E%D0%92%D0%90%D0%9B%D0%86%D0%92%20%D0%9C.%D0%92.---%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0...-%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA-.pdf>

9. Інформаційні ресурси

1. Міністерство соціальної політики <http://www.msp.gov.ua>
2. Представництво Європейського союзу в Україні https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk
3. Представництво Європейської комісії в Україні <https://www.euam-ukraine.eu/ua/eu-and-euam/>
4. Європейське соціальне обстеження http://www.europeansocialsurvey.org/about/country/russian_federation/ess_russia.html
5. Європейське дослідження цінностей <http://www.europeanvaluesstudy.eu>
6. http://ec.europa.eu/public_opinion/index_en.htm
7. <http://www.eurofound.europa.eu/pl/surveys/european-working-conditions-surveys>
8. <https://www.eurofound.europa.eu/pl/surveys/european-quality-of-life-surveys>
9. <https://www.eurofound.europa.eu/pl/surveys/european-company-surveys>
10. Centre for European Policy Studies
11. Centre for European Reform
12. Chatham House
13. European Policy Centre
14. EurActive
15. Politico
16. Euobserver
17. EU Business